

СТАНОВИЩЕ

от

ДОЦ. Д-Р МИГЛЕНА ИЛИЕВА БАЛЧЕВА-ЕНЕВА, Д.М.

**МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна
Заместник Декан на Факултет по дентална медицина
Ръководител УС „Орална патология, дентална алергология и
физиотерапия“
към Катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“**

**Член на научно жури съгласно Заповед № Р-109-101/07.03.2022 г. на
Ректора на Медицински университет – Варна**

относно дисертационен труд на тема

**„Наркозависими пациенти – орално здраве и мениджмънт“
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“**

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.2. Дентална медицина

Докторска програма: Терапевтична стоматология

Автор на дисертационния труд: Симеон Здравков Чоканов

Форма на докторантурата: редовна форма

**Катедра: „Консервативно зъболечение и орална патология“, Факултет по
дентална медицина, МУ – Варна**

Научен ръководител: Доц. д-р Ася Захаријева Кръстева – Панова, д.м.н.

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА И ДОКТОРАНТА

Представеният на електронен носител комплект материали е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в МУ – Варна и включва:

1. Заповед № Р-109-258/01.08.2019 г. за зачисляване;
2. Европейски формат на автобиография с подпис на докторанта;
3. Копие от диплома за завършено висше образование с образователно-квалификационна степен „Магистър“;
4. Протокол от проведен изпит за докторски минимум – по специалността;
5. Препис-извлечение от протокол №6/16.02.2022 г. от заседанието на КС с положително решение за готовност за защита;
6. Заповед № Р-109-101/07.03.2022 г. за отчисляване с право на защита;
7. Списък с публикациите, свързани с темата на дисертационния труд, с подпис на докторанта и копия на същите публикации;
8. Декларации;
9. Дисертационен труд;
10. Автореферат.

Биографични данни на докторанта

Д-р Симеон Здравков Чоканов е роден на 07.05.1991 г. През 2010 г. завършва средното си образование в СОУ “Св. Климент Охридски” – Троян, а през 2017 г. се дипломира като магистър – лекар по дентална медицина в МУ – Варна (диплома №004629). От 08.03.2018 г. д-р Чоканов работи като асистент в катедра „Консервативно зъболечение и орална патология” при ФДМ, МУ – Варна. Участва в преподаването по предклиника и клиника на Консервативно зъболечение на български и английски език.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Характеристика на структурата на дисертационния труд

Дисертационният труд на д-р Чоканов е структуриран според изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в МУ – Варна. Състои се от 145 стандартни страници и е онагледен с 27 таблици, 33 фигури и 5 приложения. Библиографската справка съдържа 218 литературни източника, от които 8 на кирилица и 210 на латиница; 27 от тях са от последните 10 години.

Актуалност на темата

Употребата на наркотични вещества е социално-значим проблем, обхващащ различни групи лица, независимо от тяхната възраст, пол, расова принадлежност и религия. В част от случаите се касае за злоупотреба, а в други тя преминава в зависимост. Това води до множество проблеми и рискове както за наркоманите, така и за лекарите/зъболекарите, които ги лекуват.

Ето защо такъв дисертационен труд, представящ оралната симптоматика при наркозависими пациенти и предлагащ модел и алгоритъм за диагностика, лечение и поведение на денталния лекар при тези специфични пациенти, е актуален.

Литературен обзор

Въведението е кратко и стегнато и ни насочва към проблема. **Литературният обзор** представя наличната информация по избраната тема (12,4% от литературните източници са от последните 10 години), като акцентите са върху употребата на различни наркотични вещества, алкохол, никотин и лекарства. Специално внимание се обръща на инфекциозните заболявания, които развиват тези пациенти, и ефекта на продължителната употреба на наркотични вещества върху оралното здраве. Анализът на обзора насочва към нерешените проблеми по отношение на слабата информираност на денталните лекари относно оралната симптоматика и подхода за профилактика и лечение на тези пациенти.

Цел и задачи

Целта на разработката е да се направи оценка на оралното здраве и особеностите на оралната патология при наркозависими пациенти с последствие разработване на специфичен алгоритъм за профилактика и лечение при тази група лица. За постигането ѝ са поставени **5 задачи**, които са напълно достатъчни.

Материали и методи

Собствените проучвания д-р Чоканов извършва върху 2 таргетни групи – наркозависими пациенти и контролна група. Това са 154 лица на възраст 18 – 65 години, сред които преобладават мъжете. Пациентите попълват 2 анкети. Регистриран е оралният им статус (дентален, пародонтален и лигавичен статус) и са изследвани различни показатели на слонка (количество, рН, буферен капацитет, микробиология и др). Проучена е медицинската документация на наркозависимите пациенти. Резултатите са обработени с помощта на специализиран пакет IBM SPSS Statistics 19 и са представени в графичен и табличен вид.

Резултати и обсъждане

Д-р Чоканов установява по **първа задача**, че наркозависимите пациенти са с по-лоши показатели на оралното здраве – по-високи DMFT и РВІ стойности. По-голям дял от тях също са с обложен език, халитоза, влошени показатели на слюнка и изявен растеж на патогенни бактерии и гъбички.

Резултатите по **втора задача** показват, че много голям дял от пациентите са със съпътстващи инфекциозни заболявания (различни форми на хепатит и ХИВ), изявиени самостоятелно или в комбинация, които допълнително способстват за влошаване на оралното здраве. По-голяма е и честотата на орални лезии като левкоплакия, географски език и кандидоза сред наркозависимите.

Анкетното проучване се представя профила на наркозависимия пациент – неженен мъж без деца, слабо-квалифициран и безработен. В контролната група също преобладават мъжете, но те са по-често обвързани, с деца, образовани и работещи.

По **трета задача** се установява, че наркозависимите пациенти употребяват разнообразни наркотични вещества, по-често комбинирано, което води до влошаване на оралното им здраве с изява на кариес, пародонтит, кандидоза и орални лезии.

Резултатите по **четвърта задача** акцентират върху това, че незадоволителната грижа за оралното здраве на наркозависимите пациенти се дължи както на тяхната незаинтересованост, така на нежеланието на зъболекарите да работят с тази група пациенти.

По **пета задача** д-р Чоканов предлага алгоритъм за диагностика и лечение на наркозависими пациенти.

Изводи

Направените 4 групи изводи.

Приноси

Д-р Чоканов разделя приносите на научната си разработка в две групи – с оригинален и научно-приложен характер.

Оценка на публикациите по дисертационния труд

Резултати от проведеното проучване са популяризирани чрез 3 конгресни участия и 2 публикации – д-р Чоканов е първи автор в една от тях.

Автореферат

Авторефератът от 48 страници е представен в подходящия обем, изискуем по правилата заложиени в Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна. Той е правилно структуриран, добре онагледен и отговаря на отделните дялове на разработката.

Критични бележки

Няколко са нещата, които не ми допадат в дисертационния труд – не съм съгласна с формулировката и начина на представяне на някои изводи; не е следван един модел на описване на източниците в библиографската справка.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Симеон Здравков Чоканов, докторант и асистент към катедра „Консервативно зъболечение и орална патология” на ФДМ – Варна е предоставил за становище завършен дисертационен труд.

Дисертационният труд отговаря на критериите за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, заложиени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна.

Това ми дава основание за положителна оценка и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на д-р Симеон Здравков Чоканов.

Варна

18.04.2022 г.

Изготвил становище:

(доц. д-р Миглена Илиева Балчева-Енева, д.м.)

